

Dr. Darák Péter
a Kúria elnöke
részére

Tisztelt Elnök Úr!

Amint arról Ön is bizonyosan értesült, az Alkotmánybíróság 28/2014. (IX. 29.) AB határozatában megsemmisítette a Fővárosi Ítéltábla ítéletét, amelyben a bíróság elmarasztalt egy hírportált rendőrök arcképmásának nyilvánosságra hozatala miatt. Az AB által megalapozottnak talált alkotmányjogi panasz az Eötvös Károly Intézet szakmai műhelyében készült.¹ Természetesen fontosnak tartjuk, hogy az alkotmánybírósági döntés elvi tételei a jövőben a bíróságok gyakorlatában is következetesen érvényesüljenek.

Mivel az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben a tárgyban született 1/2012. Büntető-közigazgatási-munkaügyi-polgári jogegységi határozatot nem alkalmazták, annak alaptörvény-ellenességéről az AB az említett döntésben nem foglalhatott állást. A néhány nappal később született 3246/2014. (X. 3.) AB végzés a közvetlen érintettség hiányára hivatkozva utasította vissza érdemi vizsgálat nélkül a jogegységi határozat alkotmányossági felülvizsgálatára irányuló másik – nem általunk elkészített – alkotmányjogi panaszt. Az AB tehát eljárási és nem tartalmi okokból hárította el a jogegységi határozat vizsgálatát.

Tudomásunk szerint a Kúria jelenleg is vizsgálja a jogegységi határozatot. Az alapjogok érvényesülése szempontjából ugyanakkor aggasztó, hogy – sajtóhírek² szerint – az alkotmánybírósági határozat kihirdetését követően is hivatkozott bíróság a jogegységi határozat kötelező erejére.

Álláspontunk szerint az alkotmánybírósági határozatban megfogalmazott elvi tétel és a jogegységi határozat között nyilvánvaló ellentét áll fenn. Utóbbi szerint „a nyilvános helyen vagy közterületen szolgálati kötelezettséget teljesítő vagy munkát végző személy e tevékenységének ellátása során nem minősül közszereplőnek, ezért a személyt beazonosítható módon, egyediesítetten ábrázoló képmás vagy hangfelvétel nyilvánosságra hozatalához szükséges a hozzájárulása.” Ezzel szemben a 28/2014. (IX. 29.) AB határozat elvi éllel mondja ki: „Rendőri intézkedésről készült képfelvétel hozzájárulás nélkül is nyilvánosságra hozható, ha a nyilvánosságra hozatal nem öncélú, vagyis az eset körülményei alapján a jelenkor eseményeiről szóló vagy a

¹ Az alkotmányjogi panasz megírásakor hasznosítottuk az EKINT-ben 2010-2013 között az alapjogok érvényesüléséről a bírósági ítélezésben folyt kutatás eredményeit [<http://www.ekint.org/ekint/ekint.head.page?nodeid=649>].

² http://index.hu/belfold/2014/10/07/korai_volt_orulni_a_kitakaras_nelkuli_rendorarcoknak/

közhatalom gyakorlása szempontjából közérdeklődésre számot tartó tájékoztatásnak, közügyet érintő képi tudósításnak minősül.” [43. pont] Szűk körű kivételként említi a megsérült rendőr szenvedéseinek bemutatását [44. pont]. Míg tehát a jogegységi határozat hozzájárulás híján jogsértőnek tekinti a képmás nyilvánosságra hozatalát, addig az alkotmánybíróági döntés szerint ritka kivételektől eltekintve ehhez nincs szükség beleegyezésre. A jogegységi határozat tehát nem felel meg az AB által rögzített alkotmányos sztenderdnek.

Az ítélező bíróság természetesen helyesen állapította meg, hogy a jogegységi határozatok kötelezik a bíróságokat. Amint azt az elmúlt napokban a Kúria közleménye³ is megerősítette, a jogegységi határozatban kifejtettek – az új Ptk. hatálybalépése miatt – csak a 2014. március 15-e után készített és nyilvánosságra hozott képfelvételekre, illetve az ezekkel kapcsolatos személyiségvédelmi polgári perekben nem alkalmazhatóak. Más ügyekben azonban a jogegységi határozat továbbra is köti a bíróságokat. Ugyanakkor az alkotmánybíróági törvény a bíró számára előírja, hogy ha az előtte folyamatban lévő egyedi ügy elbírálása során olyan jogegységi határozatot kell alkalmaznia, amelynek alaptörvény-ellenességét észleli, akkor az AB-hez kell fordulnia [25. § és 37. § (2) bekezdés]. Egy újabb, 2014. március 15. előtt készített és közölt képpel kapcsolatos rendőrarcképmás-ügyben mindebből következően az eljáró bírónak az eljárás felfüggesztése mellett a jogegységi határozatot az AB elé kellene vinnie – egyébként az ítélet, a jogegységi határozat alkalmazásával, nagy valószínűséggel az alperes alapjogainak sérelméhez vezetne.

Álláspontunk szerint, annak megelőzése érdekében, hogy további alapjogsértő ítéletek szülessenek, a Kúria alkotmányos joga és feladata, hogy az alaptörvény-sértőnek bizonyult jogegységi határozatot, függetlenül az új polgári törvénykönyv miatt szükségessé vált felülvizsgálatától, minél hamarabb hatályon kívül helyezze.

2014. október 14.

Tisztelettel:

Dr. Majtényi László
elnök

³ <http://www.lb.hu/hu/sajto/kozlemeny-5>